

FAG - OG VURDERINGSRAPPORT

FAG: KRLE

KLASSE / GRUPPE: 10ABCDE

TALLET PÅ ELEVER: 121

SKOLE: Klepp ungdomsskule

**FAGLÆRER: Stian Slethei, Inger Orre og
Marit Haga**

[2018]

For kommunene:

Gjesdal

Hå

Klepp

Sola

Time

INFORMASJON OM

Læreverk	Horisonter 8, 9 og 10
Litteratur	
Andre kjelder	Internett
Eventuelle merknader	

Etter 10. årstrinn

Kristendom

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolking i forhold til andre tradisjonar: likhetstrekk og grunnleggande forskjellar
- finne fram til sentrale skrifter i Bibelen og forklare forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente
- drøfte utvalt bibeltekster frå profetane, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen, et evangelium og et Paulus-brev og forklare særpreg og hovudtankar i disse
- drøfte ulike syn på Bibelen
- innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange kristne
- gjøre rede for viktige hendels er i kristendommens historie frå reformasjonen til vår tid i Norge og i verden og for kristendommens stilling i dag
- forklare hovudtrekk ved romersk-katolsk, ortodoks og protestantisk kristendomstradisjon
- gi en presentasjon av Den norske kyrke, læstadianisme og samisk kyrkjeliv
- gi en oversikt over andre frikyrkjesamfunn og kristne bevegelsar, derunder pinsebevegelsen
- drøfte kristendommens betydning for kultur og samfunnsliv
- utforske kristendommens stilling og særpreg i et land utanfor Europa og drøfte spørsmål knytet til kristen misjon, humanitært arbeid og økumenisk virksomhet
- beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knytet til kristendommen

Jødedom

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolking i forhold til andre tradisjonar: likhetstrekk og grunnleggande forskjellar
- drøfte utvalt tekster frå jødisk skrifttradisjon
- innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange jødar

- gi en oversikt over mangfaldet i jødedommen, viktige historiske hendelser og jødedommens stilling i Norge og verden i dag
- beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til jødedommen

Islam

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolking i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
- drøfte utvalgte tekster fra islamsk skrifttradisjon
- innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange muslimer
- gi en oversikt over mangfaldet i islam, viktige historiske hendelser og islamsk stilling i Norge og verden i dag
- beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til islam

Hinduisme

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolking i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
- drøfte utvalgte tekster fra hinduistisk skrifttradisjon
- innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange hinduer
- gi en oversikt over mangfaldet i hinduismen, viktige historiske hendelser og hinduismens stilling i Norge og verden i dag
- beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til hinduismen

Buddhisme

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolking i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
- drøfte utvalgte tekster fra buddhistisk skrifttradisjon

- innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange buddhister
- gi en oversikt over mangfaldet i buddhismen, viktige historiske hendelser og buddhismens stilling i Norge og verden i dag
- beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til buddhismen

Livssyn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- forklare kva livssyn er, og vise korleis livssyn kommer til uttrykk på ulike måtar
- forklare særpreget ved livssynshumanisme i forhold til religionar og andre livssynstradisjonar: likhetstrekk og grunnleggende forskjellar
- drøfte ulike tekster som presenterer livssynshumanisme, og diskutere aktuelle spørsmål som opptar livssynshumanister
- gi en oversikt over mangfaldet i humanistisk livssynstradisjon, viktige historiske hendelser og livssynshumanismens stilling i Norge og verden i dag
- gjenkjenne og beskrive humanistiske idear og verdier i kunst, arkitektur og musikk
- beskrive hovudtrekk ved et livssyn utanom livssynshumanismen
- presentere eksemplar på religionskritikk frå ulike livssynstradisjoner

Religiøst mangfald

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- samtale om og forklare kva religion er, og vise korleis religion kommer til uttrykk på ulike måtar
- vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religionar og livssyn
- diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn
- innhente informasjon om og finne særtrekk ved noen religions- og trossamfunn lokalt og nasjonalt, her under sikhisme, Bahá'í-religionen, Jehovahs vitnar og Jesu Kristi Kyrke av Siste Dagens Hellige
- gjøre rede for nye religiøse bevegelsar og samtale om ulike former for ny religiøs og naturreligiøs praksis, her under urfolks naturreligion

- utforske religionars stilling og særpreg i et land utanfor Europa med og utan digitale verktøy

Filosofi og etikk

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- presentere noen betydningsfulle filosofer og diskutere deira idear
- reflektere over filosofiske tema knyttet til identitet og livstolking, natur og kultur, liv og død, rett og galt
- gjøre rede for be grepane etikk og moral og bruke etisk analyse med utgangspunkt i grunnleggande etiske tenkjemåtar
- føre dialog med andre om samanhengar mellom etikk, religionar og livssyn
- drøfte etiske spørsmål knyttet til menneskeverd og menneskerettigheter, likeverd og likestilling, blant anne ved å ta utgangspunkt i kjente forbildet
- drøfte verdivalg og aktuelle tema i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringar, fredsarbeid og demokrati
- reflektere over etiske spørsmål knyttet til mellommenneskelige relasjonar, familie og venner, samliv, heterofili og homofili, ungdomskultur og kroppskultur
- reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitskap
- vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatningar, rituala, heilage gjenstandar og stede

Tema 1 Temaet skal omfatta fleire av kompetanse-måla i faget	KRISTENDOMMEN	
Kompetansemål: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Du skal kunne forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolking i forhold til andre tradisjonar: likhetstrekk og grunnleggande forskjeller ❖ Du skal drøfte ulike syn på Bibelen ❖ Du skal kunne gjøre rede for viktige hendelser i kristendommens historie fra reformasjonen til vår tid 	Læringsmål: <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva de kristne tror på, og kva de kristne mener er meningen med livet 2) Du skal kunne sammenlikne kristendommen med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggande forskjellar mellom kristen tro og de andre religionars tro. 	Sentrale begreper: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Katolikk ✓ Protestant ✓ Ortodoks ✓ Frelse ✓ Synd ✓ Nåde ✓ Tro og bli frelst

<p>i Norge og i verden og for kristendommens stilling i dag</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Du skal kunne beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen ❖ Religiøst mangfold: samtale om og forklare kva religion er, og vise korleis religion kommer til uttrykk på ulike måtar ❖ vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn ❖ diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, ritual, hellige gjenstander og steder. 	<ol style="list-style-type: none"> 3) Du skal kunne gjøre greie for de tre mest kjente måtene å forstå Bibelen på. Du skal kunne diskutere og finne argumenter for og imot disse tre ulike måtene en tolkar /forstår Bibelen på. 4) Du skal kunne gjengi hovudinnhaldet frå viktige hendels er frå kristendommens historie de siste 500 år. 5) Du skal kunne beskrive kva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor kristendommen. 6) Du skal kunne trekke inn kompetansemålene frå religiøst mangfold og filosofi og etikk, nemnt til venstre her. 			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Den treeinige Gud ✓ sakramenta
	Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoff vi har arbeidet med som skal brukes for å vise oppnådd kompetanse
	Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
<p>Læringsmål</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva de kristne tror på, og hva de kristne mener er meningen med livet 	<p>Karakterar 1 og 2</p> <p>Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som de kristne tror på. Du klarer å forklare hva de kristne mener er målet med livet.</p>	<p>Karakteren 3 og 4</p> <p>Du klarer å gjengi halvparten av hva de kristne tror på (de kjentmennene vi har gjennomgått i undervisningen). Du klarer også å forklare noe om disse kjennetegnene.</p>	<p>Karakteren 5 og 6</p> <p>Du husker de aller fleste kjennetegnene for hva de tror på de som er tilhengarar av kristendommen (de kjennetegnene vi har gjennomgått i undervisninga). Du klarer også å forklare hva</p>	<p>Kristendom Jødedom Islam Hinduisme Buddhisme</p>

		Du klarer også å forklare kva de kristne meiner er meningen med livet.	som menes med disse kjennetegnene. Du klarer å forklare kva de kristne meiner er meningen med livet.
2) Du skal kunne sammenlikne kristendommen med de andre religionane. Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjellar mellom kristen tro og de andre religionars tro.	Du klarer å se <u>en</u> samanheng og <u>en</u> forskjell i forholdet mellom kristendommen og andre religionar	Du klarer å se flere likheter og forskjeller i forholdet mellom kristendommen og andre religioner.	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom kristendommen og andre religionar.
3) Du skal kunne gjøre greie for de tre mest kjente måtene å forstå Bibelen på.	Du klarer å gjengi en måte å forstå/lese Bibelen på.	Du klarer å gjengi to måtar å forstå/lese Bibelen på. Du klarer til dels å diskutere argumenter for og argumenter i mot å lese/forstå Bibelen på disse to ulike måtene.	Du klarer å gjengi de tre måtene å forstå/lese Bibelen på. Du klarer også å diskutere/drøfte de tre ulike syna opp mot hverandre. Du klarer å argumentere for hvilket syn du er mest enig i.
4) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelser fra kristendommens historie de siste 500 år.	Du klarer delvis å gjengi hovedinnholdet i <u>en</u> av de viktigste hendelsene fra kristendommens historie de siste 500 år.	Du klarer å gjengi hovedinnholdet og <u>noen</u> av de viktigste hendelsene fra kristendommens historie de siste 500 år.	Du klarer å gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelsene fra kristendommens historie de siste 500 årene og se hvilken betydning det har hatt i samfunnet .
5) Du skal kunne beskrive kva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innenfor kristendommen.	Du skal kunne beskrive minst en ting som kjennetegner kristendommens kunst, arkitektur eller musikk	Du skal kunne beskrive hva som kjennetegner kristendommens kunst, arkitektur og musikk og sammenlikne med en annen religions sin kunst, arkitektur og musikk	Du skal kunne reflektere (ha egne, velbegrunnede meningar om) hva du mener er særegent for kristendommens kunst, arkitektur og musikk. Du klarer å samanlikna kristendommens kunst, arkitektur og musikk med en annen religions kunst,

			arkitektur og musikk	
6) Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter	Kan gi en enkel forklaring på hva religion er. Klarer å gi eksempel på hvordan religion kommer til uttrykk.	Kan definere hva religion er og komme med noen eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan utdype og kome med flere eksempel på hva religion er og hvordan den kommer til uttrykk.	
7) Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Kan gi eksempel og si noe om aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan presentere og komme med egne tanker rundt aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan drøfte fleire aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Religiøse klede Mat Religiøse symbol Religiøse bygg Likestilling Ytringsfridom Tvangsekteskap Seksualitet
Lærestoff: Horisontar 9. Læringsmål 1 (side 95 – 106), Læringsmål 2 (Eiget ark), Læringsmål 3(Side 107 – 110), Læringsmål 4 (Side 110 – 114), Læringsmål 5 og 6 (Side 115 – 121)				

Tema 2 Temaet skal omfatta fleire av kompetanse-måla i faget	Jødedommen	
Kompetansemål: <ul style="list-style-type: none"> ❖ forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolking i forhold til andre tradisjonar: likhetstrekk og grunnleggande forskjeller ❖ gi en oversikt over mangfoldet i jødedommen, viktige historiske hendelser og jødedommens stilling i Norge og verden i dag ❖ beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knytet til jødedommen ❖ 	Læringsmål: <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva jødene tror på, og hva jødene tenker er meningen med livet 2) Du skal kunne samanlikne jødedommen med de andre religionane. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggande forskjeller mellom jødisk tro og de andre religionene sin tro. 3) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelser fra jødedommens historie 	Sentrale begreper: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Davidstjerne ✓ Menora ✓ Troende jødar ✓ Ortodokse jødar ✓ Hanukka ✓ Pesach ✓ Toraen ✓ Tanak

<p>Religiøs mangfold:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter ❖ vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn ❖ diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, ritual, hellige gjenstander og steder. 	<p>4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor jødedommen.</p> <p>5) Du skal kunne trekke inn kompetansemålene frå religiøs mangfold og filosofi og etikk, nemnt til venstre her.</p>			<p>✓ Bar mitsva ✓ Bat mitsva</p>	
		Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoffet vi har arbeidet med som skal brukes for å vise oppnådd kompetanse
		Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
Læringsmål	Karakteren 1 og 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6		
<p>1) Du skal kunne forklare hva jødene tror på, og hva de kristne tenker er meningen med livet</p>	<p>Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som jødene tror på. Du klarer å forklare hva jødene mener er målet med livet.</p>	<p>Du klarer å gjengi halvparten av hva jødene tror på (de kjennetegna vi har gjennomgått i undervisningen). Du klarer også å forklare noe om disse kjennetegna.</p> <p>Du klarer å forklare hva jødene mener er meningen med livet.</p>	<p>Du husker de aller fleste kjennetegna for hva de tror på de som er tilhengar av jødedommen (de kjennetegnene vi har gjennomgått i undervisningen). Du klarer også å forklare kva som menes med disse kjennetegnene.</p> <p>Du klarer også å forklare kva jødane mener er meningen med livet.</p>	<p>Kristendom Jødedom Islam Hinduisme Buddhisme</p>	

2)	Du skal kunne samanlikne jødedommen med de andre store religionene. Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjellar mellom jødisk tro og de andre religionene sin tro.	Du klarer å se <u>en</u> samanheng og <u>en</u> forskjell i forholdet mellom jødedommen og andre religionar	Du klarer å se fleire likheter og forskjeller i forholdet mellom jødedommen og de andre store religionene	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom jødedommen og de andre religionene	
3)	Du skal kunne gjengi hovudinnhaldet frå viktige hendels er frå jødedommens historie	Du klarer delvis å gjengi hovudinnhaldet i <u>ett</u> av de viktigste hendelsene fra jødedommens historie	Du klarer å gjengi hovudinnhaldet i <u>noen</u> av de viktigste hendelsene fra jødedommens historie	Du klarer å gjengi hovudinnhaldet frå viktige hendelsene frå jødedommens historie, og se hvilke følger det har fått	
4)	Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor jødedommen.	Du skal kunne beskrive minst en ting som kjennetegner jødedommens kunst, arkitektur eller musikk	Du skal kunne beskrive hva som kjennetegner jødedommens kunst, arkitektur og musikk.	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner jødedommens kunst, arkitektur og musikk, og forklare hvorfor dette er viktig for jødedommen. Kan se det litt i kontrast til andre religioner sin kunst, arkitektur og musikk, og reflektere over viktige forskjeller	
5)	Samtale om og forklare kva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter	Kan gi ei enkel forklaring på hva religion er. Klarer å gi eksempel på hvordan religion kommer til uttrykk.	Kan definere hva religion er og komme med noen eksempler på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan utdype og komme med fleire eksempel på hva religion er og hvordan den kommer til uttrykk.	
6)	Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Kan gi eksempel og si noe om aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan presentere og komme med egne tanker rundt aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan drøfte flere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Religiøse klede Mat Religiøse symbol Religiøse bygg Likestilling Ytringsfridom

				Tvangsekteskap Seksualitet
Lærestoff: Horisontar 8. Læringsmål 1 (side 46 – 53), Læringsmål 2 (Eiget ark), Læringsmål 3(Side 54 – 58), Læringsmål 4 + 5 (Side 59 – 62), Læringsmål 6 (Side 63 – 69)				

Tema 3 Temaet skal omfatta fleire av kompetanse-måla i faget	Islam	
Kompetansemål: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggande forskjeller ❖ Drøfte utvalg tekster frå islamsk skrifttradisjon ❖ gi en oversikt over mangfaldet i islam, viktige historiske hendels er og islamsk stilling i Norge og verden i dag ❖ beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knytet til islam Religiøst mangfald: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter ❖ vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn ❖ diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn Filosofi og etikk: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap 	Læringsmål: <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva muslimene tror på, og hva muslimene mener er meningen med livet 2) Du skal kunne samanlikne islam med de andre religionane. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggende forskjeller mellom islamsk tro og de andre religioners tro. 3) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelser fra islamsk historie 4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor islam. 5) Du skal kunne trekke inn kompetansemålene frå religiøst mangfald og filosofi og etikk, nemnt til venstre her. 	Sentrale begreper: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sure ✓ Ramadan ✓ Sjiamuslim ✓ Sunnimuslim ✓ 5 søyler ✓ Halal ✓ Haram ✓ Koranen ✓ Profet ✓ Al-fitr ✓ Al-adha

❖	Vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, rituala, hellige gjenstander og steder.				
		Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoffet vi har arbeidet med som skal brukes for å vise oppnådd kompetanse
		Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
	Læringsmål	Karakteren 1 og 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6	
	1) Du skal kunne forklare hva muslimene tror på, og hva de mener er meningen med livet	Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som muslimane tror på. Du klarer å forklare hva muslimene mener er målet med livet.	Du klarer å gjengi halvparten av kva muslimane tror på. Du klarer også å forklare noe om disse kjennetegnene. Du klarer også å forklare kva muslimane meiner er meningen med livet.	Du husker de aller fleste kjennetegnene for kva de tror på de som er tilhengar av islam. Du klarer også å forklare kva som menes med disse kjennetegnene. Du klarer også å forklare kva muslimane meiner er meningen med livet.	Kristendom Jødedom Islam Hinduisme Buddhisme
	2) Du skal kunne sammenlikne islam med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggande forskjeller mellom islamsk tro og de andre religioners tro.	Du klarer å se <u>en</u> sammenheng og <u>en</u> forskjell i forholdet mellom islam og andre religioner	Du klarer å se flere likheter og forskjeller i forholdet mellom islam og de andre religionene.	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom islam og de andre religionene	
	3) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelser fra islamsk historie	Du klarer delvis å gjengi hovedinnholdet i <u>en</u> av de viktigste hendelsene fra islamsk historie	Du klarer å gjengi hovedinnholdet i <u>noen</u> av de viktige hendelsene fra islamsk historie	Du klarer å gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelsene fra islamsk historie	
	4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor islam.	Du skal kunne beskrive minst en ting som enten kjennetegner islamsk	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner islamsk kunst, arkitektur og musikk.	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner islamsk kunst, arkitektur og musikk. Du skal kunne reflekter (ha	

	kunst, arkitektur eller musikk		egne, velbegrunnede meninger om) kva du meiner er sær egent for islamsk kunst, arkitektur og musikk.	
5) Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter	Kan gi en enkel forklaring hva religion er. Klarer å gi eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan definere hva religion er og komme med noen eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan utdjupe og komme med flere eksempel på hva religion er og hvordan den kommer til uttrykk.	
6) Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Kan gi eksempel og si noe om aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan presentere og komme med egne tanker rundt aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan drøfte flere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Religiøse klær Mat Religiøse symbol Religiøse bygg Likestilling Ytringsfrihet Tvangsekteskap Seksualitet
Lærestoff: Horisontar 8. Læringsmål 1 (side 70 – 83), Læringsmål 2 (Eiget ark), Læringsmål 3(Side 84 – 88), Læringsmål 4 og 5 (Side 89 – 97), Horisontar 10 side				

Tema 4 Temaet skal omfatta flere av kompetansemåla i faget	Buddhismen	
--	-------------------	--

<p>Kompetansemål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolking i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller ❖ Drøfte utvalgte tekster fra buddhistisk skrifttradisjon ❖ Gi en oversikt over mangfoldet i buddhismen, viktige historiske hendelser og buddhismens stilling i Norge og verden i dag ❖ Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til buddhismen <p>Religiøst mangfold:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale om og forklare hva religion er, og vise korleis religion kommer til uttrykk på ulike måter ❖ Vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn ❖ Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ Vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, rituala, hellige gjenstander og steder. 	<p>Læringsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva buddhistene tror på, og hva buddhismen mener er meningen med livet 2) Du skal kunne sammenlikne buddhismen med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjeller mellom buddhistisk tro og de andre religionene 3) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet fra viktige hendelser fra buddhismens historie 4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innenfor buddhismen. 5) Du skal kunne trekke inn kompetansemåla frå religiøst mangfold og filosofi og etikk, nemnt til venstre her. 			<p>Sentrale begreper:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Siddharta Gautama. ✓ Dharma ✓ Sangha ✓ Karma ✓ Nirvana ✓ Åttedelte vei ✓ Tripitaka ✓ Vesak ✓ Vulcan ✓ Theravada ✓ Mahayana ✓ Vajrayana ✓ Dharmahjulet ✓ Lotusblomst
	Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoffet vi har arbeidet med som skal brukes for å visa oppnådd kompetanse
	Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
Læringsmål	Karakteren 1 og 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6	
1) Du skal kunne forklare hva buddhistene tror på, og hva de mener er meningen med livet	Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som buddhistene tror	Du klarer å gjengi halvparten av hva buddhistene tror på. Du	Du husker de aller fleste kjennetegna for hva buddhistene tror på. Du klarer	Kristendom Jødedom Islam

	på. Du klarer å forklare hva buddhismen mener er målet med livet.	klarer å forklare noe om disse kjennetegnene. Du klarer å forklare hva buddhismen mener er meningen med livet.	å forklare hva som menes med disse kjennetegna. Du klarer å forklare hva buddhistane mener er meningen med livet.	Hinduisme Buddhisme
2) Du skal kunne samanlikne buddhismen med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjeller mellom buddhistisk tro og de andre religionars tro.	Du klarer å se <u>en</u> samanheng og <u>en</u> forskjell i forholdet mellom buddhismen og andre religioner	Du klarer å se flere likheter og forskjeller i forholdet mellom buddhismen og de andre religionene	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom buddhismen og de andre religionene.	
3) Du skal kunne gjengi hovudinnhaldet fra viktige hendels er frå buddhismens historie	Du klarer delvis å gjengi hovedinnholdet i <u>en</u> av de viktigste hendelsene fra buddhismens historie	Du klarer å gjengi hovudinnhaldet <u>noen</u> av de viktigaste hendelsene fra buddhismens historie	Du klarer å gjengi hovudinnhaldet frå viktige hendelsene frå buddhismens historie	
4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innenfor buddhismen.	Du skal kunne beskrive minst en ting som enten kjennetegner buddhistisk kunst, arkitektur eller musikk	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner buddhistisk kunst, arkitektur og musikk.	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner buddhistisk kunst, arkitektur og musikk. Du skal kunne reflekter (ha egne, velbegrunnede meninger om) kva du meiner er sær egent for buddhistisk kunst, arkitektur og musikk.	
5) Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter	Kan gi ei enkel forklaring på hva religion er. Klarer å gi eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan definere hva religion er og komme med noen eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan utdype og komme med flere eksempel på hva religion er og hvordan de kommer til uttrykk.	
6) Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Kan gi eksempel og si noe om aktuelle spørsmål som oppstår i	Kan presentere og komme med egne tanker rundt aktuelle spørsmål som	Kan drøfte flere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	
				Religiøse klede Mat Religiøse symbol Religiøse bygg

	møte mellom religion, kultur og samfunn.	oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.		Likestilling Ytringsfridom Tvangsekteskap Seksualitet
Lærestoff: Horisontar 9. Læringsmål 1 (side 36 – 49), Læringsmål 2 (Eiget ark), Læringsmål 3(Side 50 – 54), Læringsmål 4 og 5 (Side 55 – 60), Læringsmål 6 (Side 61 – 65), Horisontar 10 side:				

Tema 5 Temaet skal omfatta fleire av kompetanse-måla i faget	Hinduismen	
Kompetansemål: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller ❖ Drøfte utvalgte tekster fra hinduistisk skriftradisjon ❖ Gi en oversikt over mangfoldet i hinduismen, viktige historiske hendelser og hinduismens stilling i Norge og verden i dag ❖ Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knytet til hinduismen Religiøst mangfold: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måtar ❖ Vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn 	Læringsmål: <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva hinduistane tror på, og hva hinduisme mener er meningen med livet 2) Du skal kunne sammenlikne hinduisme med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggande forskjellar mellom hinduistisk tro og de andre religioner sin tro. 3) Du skal kunne gjengi hovedinnholdet frå viktige hendelser fra hinduismes historie 4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor hinduisme. 5) Du skal kunne trekke inn kompetansemåla fra religiøst mangfold og filosofi og etikk, nemnt til venstre her. 	Sentrale begreper: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vedaskriftene ✓ Rama ✓ Krishna ✓ Shiva ✓ Mahabharata ✓ Bhagavadgita ✓ Ramayana ✓ Ganges ✓ Samsara ✓ Karamaloven ✓ Kaste ✓ Moksha ✓ Atman ✓ Brahman ✓ Pudsja ✓ Divali ✓ Lakshmi ✓ Holi

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ Vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, rituala, heilage gjenstandar og steder. 				<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vishnu tilhengar ✓ Shiva tilhengar ✓ Shakti tilhengar 	
		Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoffet vi har arbeidet med som skal brukes for å vise oppnådd kompetanse
		Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
Læringsmål	Karakteren 1 og 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6		
1) Du skal kunne forklare hva hinduistane tror på, og hva de mener er meininga med livet	Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som hinduistene tror på. Du klarer å forklare hva hinduismen meiner er målet med livet.	Du klarer å gjengi halvparten av hva hinduistene tror på. Du klarer å forklare noe om disse kjennetegnene. Du klarer å forklare kva hinduisme meiner er meningen med livet.	Du husker de aller fleste kjennetegnene for hva de tror på de som er tilhengar av hinduismen. Du klarer også å forklare kva som menes med disse kjennetegnene. Du klarer også å forklare hva hinduistane mener er meningen med livet.	Kristendom Jødedom Islam Hinduisme Buddhisme	
2) Du skal kunne samanlikne hinduisme med de andre religionene. Du skal kunne forklare grunnleggande likheter og grunnleggande forskjeller mellom hinduistisk tro og de andre religionars tro.	Du klarer å sjå <u>en</u> samanheng og <u>en</u> forskjell i forholdet mellom hinduisme og andre religioner	Du klarer å se flere likheter og forskjeller i forholdet mellom hinduisme og de andre religionene	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom hinduisme og de andre religioner		
3) Du skal kunne gjengi hovedinnhaldet fra viktige hendelser frå hinduismes historie	Du klarer delvis å gjengi hovedinnhaldet i <u>en</u> av de viktigste	Du klarer å gjengi hovedinnhaldet <u>noen</u> av de viktigste hendelsene fra	Du klarer å gjengi hovedinnhaldet fra viktige hendelsene fra hinduismes		

	hendelsene fra hinduismes historie	hinduismes historie	historie	
4) Du skal kunne beskrive hva som er typisk for kunst, arkitektur og musikk innanfor hinduisme.	Du skal kunne beskrive minst en ting som enten kjennetegner hinduistisk kunst, arkitektur eller musikk	Du skal kunne beskrive kva som kjennetegner hinduistisk kunst, arkitektur og musikk.	Du skal kunne beskrive hva som kjennetegner hinduistisk kunst, arkitektur og musikk. Du skal kunne reflekter (ha egne, velbegrunnede meninger om) hva du meiner er særegent for hinduistisk kunst, arkitektur og musikk.	
5) Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter	Kan gi ei enkel forklaring hva religion er. Klarer å gi eksempel på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan definere hva religion er og komme med noen eksempler på hvordan den kommer til uttrykk.	Kan utdype og komme med flere eksempler på hva religion er og hvordan den kommer til uttrykk.	
6) Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Kan gi eksempel på og si noe om aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan presentere og komme med egne tanker rundt aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Kan drøfte fleire aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.	Religiøse klær Mat Religiøse symbol Religiøse bygg Likestilling Ytringsfrihet Tvangsekteskap Seksualitet
Lærestoff: Horisontar 9. Læringsmål 1 (side 7 – 19), Læringsmål 2 (Eiget ark), Læringsmål 3(Side 20 – 24), Læringsmål 4 og 5 (Side 25 – 28), Læringsmål 6 (Side 29 – 35), Horisontar 10 side:				

Tema 6 Temaet skal omfatta fleire av kompetanse-måla i faget	Andre trussamfunn	
--	--------------------------	--

<p>Kompetansemål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ innhente informasjon om og finne særtrekk ved noen religions- og trossamfunn lokalt og nasjonalt, herunder sikhisme, Bahá'í-religionen, Jehovas vitner og Jesu Kristi kyrkje av Siste Dagers Hellige ❖ gjøre rede for nye religiøse bevegelser og samtale om ulike former for nyreligiøs og naturreligiøs praksis, herunder urfolks naturreligion ❖ vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn <p>Religiøst mangfold:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måtar <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ Vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, rituala, hellige gjenstander og steder. 	<p>Læringsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne innhente sentral informasjon om og finne særtrekk ved følgende religions- og trossamfunn: Sikhismen, Bahai, Jehovas vitner og Jesu Kristi Kyrke av Siste Dagers hellige 2) Kunne forklare hva som menes med nyreligiøsitet 3) Du skal kunne beskrive hva som er typiske symbol og ritualer innan disse trusretningane, levemåtar og andre typiske trekk 4) Du skal kunne trekke inn kompetansemåla fra religiøst mangfold og filosofi og etikk, nemnt til venstre her. 			<p>Sentrale begrep:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Trussamfunn ✓ Grunnleggaren ✓ Opprinnelse ✓ Tilhengar (av en religion/livssyn) ✓ Symbol ✓ Ritualer ✓ Levemåte ✓ Hellige tekster ✓ Monoteisme ✓ Religiøst mangfold ✓ Ny religiøsitet ✓ Ny religiøs praksis ✓ naturreligion
	Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla			Lærestoffet vi har arbeidet med som skal brukes for å visa oppnådd kompetanse
	Grad av måloppnåelse			Kunnskap om
<p>Læringsmål</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne innhente sentral informasjon om og finne særtrekk ved følgende religions- og trossamfunn: Sikhismen, Bahai, JEHIVAS VITNER og Jesu Kristi Kyrke av Siste Dagers hellige 	<p>Karakteren 1 og 2</p> <p>Har litt kunnskap om religions – og trussamfunnas historie, tro/læra, særtrekk ved tilhengerenes levemåte og utbredelse</p>	<p>Karakteren 3 og 4</p> <p>Har generelle kunnskap om religions – og trussamfunnas historie, tru/læra, særtrekk ved tilhengaranes levemåte og utbredelse</p>	<p>Karakteren 5 og 6</p> <p>Har grundig kunnskap om religions – og trussamfunnas historie, tru/læra, særtrekk ved tilhengaranes levemåte og utbredelse</p>	<p>Kristendom Jødedom Islam Hinduisme Buddhisme</p>

2) Kunne forklare hva som menes med nyreligiøsitet	Kan forklare begrepet «ny- religiøsitet» og kan komme med et eksempel som viser hva nyreligiøsitet er for noe.	Kan forklare begrepet «ny- religiøsitet» og kan komme med to eksempel som viser hva nyreligiøsitet er for noe. Kan delvis forklare nyreligiøsitetens historie frem til i dag.	Kan forklare begrepet «ny - religiøsitet» og kan komme med to eksempel som viser hva ny- religiøsitet er for noe. Kan fortelle og forklare ny- religiøsitetens historie frem til i dag. Du kan og gi en innføring i de to måtane nyreligiøsitet kan uttrykke seg på.	
3) Kunne samtale om egenvalt nyreligiøs bevegelse og praksis (måten de lever på og korleis de forstår tilværelsen)	Du kan samtale om to ny religiøse bevegelsar og deres praksis. Du kan litt om de to	Kan samtale om to nyreligiøse bevegelsar og hvordan religionen utøves i praksis. Du har rimelig god kontroll på hvordan religionen utøves i praksis.	Kan samtale om to nyreligiøse bevegelsar og hvordan religionen utøves i praksis. Du har kontroll på hvordan religionen utøves i praksis og kan sammenlikne de ulike religiøse retningene og se likheter / ulikheter mellom dem.	
Lærestoff: Horisontar 10, kap. 8. Andre selvvalgte kilder og oppgaver. Horisontar 10 kap. 4, ny religiøsitet, s. 80-85, ny religiøse bevegelsar – alternativbevegelsen, s. 86 – 91, Åsatru, s. 97 - 99				

Tema 7 Sentrale spørsmål: Hva er livssynshumanismens svar på meningen med livet og døden? Fører religionene til en bedre eller til en dårlegere verden?	Livssynshumanismen / religionskritikk	
---	--	--

<p>Kompetansemål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Du skal kunne forklare særpreget ved livssynshumanisme i forhold til religioner og andre livssynstradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller ❖ Du skal kunne gi en oversikt over mangfoldet i humanistisk livssynstradisjon, viktige historiske hendelser og livssynshumanismens stilling i Norge og verden i dag ❖ Du skal kunne gjenkjenne og beskrive humanistiske ideer og verdier i kunst, arkitektur og musikk. ❖ Presentere eksempler på religionskritikk fra ulike livssynstradisjoner. <p>Filosofi og etikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap ❖ Vise respekt for menneskets tros- og livssynsoppfatninger, rituala, hellige gjenstander og steder. 	<p>Læringsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Du skal kunne forklare hva livssynshumanister tror på, og hva livssynshumanister mener er meningen med livet 2) Du skal kunne sammenlikne livssynshumanismen med verdensreligionene i forhold til «Gudsbegrepet, Hellige skrifter, synet på liv og død, Hellige/viktige personer». Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjeller mellom humanistisk tro og de andre religioners tro. 3) Du skal kunne gi en oversikt over humanismens røtter i tre historiske perioder:- Oldtida, -Renessansen, -Opplysningstida 4) Du skal kunne gi en oversikt over Humanetisk forbund i Norge og interesseorganisasjoner ellers i verden. 5) Du skal kunne kjenne igjen og beskrive korleis humanistiske ideer og verdier vises gjennom kunst, arkitektur og musikk 6) Du skal kunne presentere og kunne gi ulike eksempler på religionskritikk: <ul style="list-style-type: none"> • Religionskritikk på grunn av vitskapelig og fornuftsmessige tolkinger av tilværelsen • Religionskritikk på grunn av religionens virkinger på samfunnet • Religionskritikk på grunn av religionens undertrykking av kvinner • Religionskritikk, da en hevder at religion fører til hat og krig. • Religionskritikk, da en hevder at religion fører til angst og tapt frihet for enkeltmennesket • Religionskritikk p.g.a. religionenes forbilde og hellige skrifter 	<p>Sentrale begrep:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Humanisme ✓ Etikk ✓ Ateist ✓ Agnostikar ✓ Livssyn ✓ Demokrati ✓ Toleranse ✓ Likeverd ✓ Religionskritikk ✓ Religion VS vitenskap og fornuft
<p>Lærestoff: Horisonter9: Læringsmål1 (side 148 – 155), Læringsmål 3 (side 156 – 160), Læringsmål 4 og 5 (side 161 – 165), Læringsmål 6 Horisontar 10 (side 102 – 126)</p>		
	<p>Vurdering av oppnådd kompetanse etter kompetansemåla</p>	<p>Lærestoffet vi har arbeidd med som skal brukes for å visa oppnådd kompetanse</p>
	<p>Grad av måloppnåelse</p>	<p>Kunnskap om</p>

Læringsmål	Karakteren 1 og 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6	
1) Du skal kunne forklare hva livssynshumanister tror på, og hva livssynshumanister mener er meningen med livet	Du klarer å gjengi en eller to av de «tinga» som humanister tror på. Du klarer å forklare hva humanistane mener er målet med livet.	Du klarer å gjengi halvparten av hva livssynshumanister tror på. Du klarer også å forklare noe om disse kjennetegnene. Du klarer også å forklare hva livssynshumanistene mener er meningen med livet.	Du husker de aller fleste kjennetegna for hva livssynshumanister tror på. Du klarer også å forklare hva som menes med disse kjennetegnene. Du klarer å forklare hva humanistene mener er meningen med livet.	
2) Du skal kunne sammenlikne livssynshumanismen med verdensreligionene i forhold til «Gudsbegrepet, Hellige skrifter, Synet på liv og død, Hellige/viktige personer». Du skal kunne forklare grunnleggende likheter og grunnleggende forskjeller mellom livssynshumanistisk tro og religiøs tro.	Du klarer å se en sammenheng og en forskjell i forholdet mellom livssynshumanismen og religioner når det gjelder: «gudsbegrepet, hellige skrifter, synet på liv og død, hellige/viktige personer i religionen»	Du klarer å se flere likheter og forskjeller i forholdet mellom livssynshumanismen og religioner når det gjelder: «gudsbegrepet, hellige skrifter, synet på liv og død, hellige/viktige personer i religionen»	Du har full kontroll på likheter og forskjeller mellom livssynshumanismen og religioner når det gjelder: «gudsbegrepet, hellige skrifter, synet på liv og død, hellige/viktige personer i religionen»	
3) Du skal kunne gi en oversikt over humanismens røtter i tre historiske perioder:-Oldtida, -Renessansen, -Opplysningstida	Du klarer delvis å gi en oversikt over humanismen i en av de tre historiske periodane.	Du klarer å gi en oversikt over humanismen i to av de tre historiske periodane.	Du klarer å gi en oversikt over humanismen i alle tre historiske periodar.	
4) Du skal kunne gi en oversikt over Humanetisk forbund i Norge og interesseorganisasjoner ellers i verden.	Du klarer delvis å gi en oversikt over Humanetisk forbund i Norge	Du klarer delvis å gi en oversikt over Humanetisk forbund i Norge, og delvis si noe om andre interesseorganisasjonar ellers i verden.	Du klarer delvis å gi en oversikt over Humanetisk forbund i Norge, og interesseorganisasjonar ellers i verden.	
5) Du skal kunne kjenne igjen og beskrive hvordan humanistiske ideer og verdier vises gjennom kunst, arkitektur og musikk	Du skal kunne kjenne igjen og beskrive minst en ting som kjennetegner humanistiske idear og verdier i kunst, arkitektur eller musikk.	Du skal kunne kjenne igjen og beskrive fleire ting som kjennetegner humanistiske idear og verdier i kunst, arkitektur eller musikk.	Du skal kjenne igjen og beskrive korleis humanistiske idear og verdier vises gjennom kunst, arkitektur og musikk.	

Religionskritikk på grunn av vitenskapelige og fornuftsmessige tolkninger av tilværelsen	Vet hva som menes med religionskritikk. Kan forklare litt om hva som menes med en vitenskapelig og fornuftsmessig tolking av tilværelsen.	Vet hva som menes med vitenskapelig og fornuftsmessig kritikk av religion. Kan gi eksempler på problemstillinger der religion og vitenskap «kolliderer» og er uenige.	Vet hva som kjennetegner religionskritikken. Kan gi eksempler på ulike sider ved problemstillinger knyttet til vitenskap og religion, både de som synes dette kan forenes, og de som mener det ikke kan forenes.	
Religionskritikk på grunn av religionens virkninger på samfunnet	Du forteller hvem som mente at religion øydelegger et samfunn.	Du klarer å forklare filosofien bak teorien om at religionen ødelegger samfunnet.	Du forklarer årsaken til at noen mener religion er med å ødelegge et samfunn. I tillegg gir du eksempler på hvordan et samfunn/en kultur kan bli ødelagt ifølge denne teorien, dersom religionen står for sterkt.	
Religionskritikk på grunn av religionens undertrykkelsen av kvinner.	Du forklarer litt hva som menes med påstanden om at religion undertrykker kvinner.	Du kan forklare hva enkelte mener er årsakene til at religion kan føre til undertrykking av kvinner.	Du kan både forklare og gi eksempler på hvordan religion kan være med å undertrykke kvinner i et samfunn/ i en kultur. Du klarer også å gi eksempler på situasjoner du mener er undertrykkende for kvinner i flere ulike religioner.	
Religionskritikk, da en hevder at religion fører til hat og krig.	Du forklarer litt hva som menes med påstanden om at religion fører til hat og krig.	Du forklarer hva enkelte mener er noe av årsaken til at hat og krig ofte henger sammen med religiøse motsetninger.	Du kan både forklare og gi eksempler på hvordan hat og krig er et resultat av religion. Du har også egne, velbegrunnede meninger til påstanden «Religion fører til hat og krig»	
Religionskritikk, da en hevder at religion fører til angst og tappt frihet for enkeltmennesket.	Du forklarer litt om hva som menes med påstanden om at religion fører til angst og tappt frihet for enkeltmennesket.	Du forklarer hvorfor enkelte mener at religion fører til angst og tappt frihet for enkeltmennesket.	Du kan både forklare og gi eksempler på hvordan religion kan føre til angst og tappt frihet for enkeltmennesket. Du har også egne, velbegrunnede	

			meningar om påstanden «Religion fører til angst og tapt fri het for enkeltmennesket».	
--	--	--	---	--